

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Observatoriulu ese de doue ori in septimana, mercuria si sambat'a.

Pretulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci; — numeri singlarici se dau câte cu 10 cr.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurlu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu in Sibiu.

Nr. 98.

Sibiu, 6/18 Decembre 1878.

Anulu I.

Cătra onorabilii lectori ai „Observatoriului.“

In analiza programei năstre, desvoltata in Nr. 1 alu acestui diariu, reflectaramu si la judecat'a strainiloru, carii ne intréba, câte foi periodice avemu, si daca natiunea romana din acésta monarchia are asia de pucine, cumu credemu noi că vomu esí la lumina, daca nu tinemu nici macaru atâtea, câte au pe airea doue sute de mii de locuitori. Totu acolo amu scrisu: „campulu de activitate alu pressei năstre patriotice si cu atātu mai virtosu alu celei romanesci, este asia de vastu si asia de pucinu cultivatu, in cātu totu ce a produsu press'a năstra periodica de ani patrudieci incóce, abia se póte considera cá unu inceputu, cá o spargere de agru, de si grasu, dara fórté intielenitu si setosu de apa din ceriu.“

Acelea enuntiatiuni ale năstre le sustinemu si astadi in totu coprinsulu loru, éra consciinti'a ne spune, că implemu si noi una din acele lacune mari in desvoltarea vietiei năstre sociale, nationale si politice. Stadiile facute de alte natiuni, crisele prin care au trecut acelea, voru fi si partea năstra.

In epoc'a de facia se cere cá nici-odata dela popóra, cá se'si manifeste, se'si a firme esistenti'a loru si cu ajutorulu pressei, se'si dea educatiune politica, sanetósá si vigorósá. Ultimele rezultate remanu apoi in grij'a viitoriului.

Vomu purcede dara si noi inainte, cu amóre cătra caus'a sacra, cu nepartinire, zelu si devotamentu in tractarea nenumeraloru cestiuni vitali, si in registrarea evenimenteloru care se principitédia neincetatu unele pe altele. Spre acestu scopu deschidemu prenumeratiune noua pe anulu viitoriu 1879 la

„Observatoriulu“

totu cu pretiurile aratate in fruntea fia-carui Nr., adeca:

In Sibiu pe 1 anu cu 7 fl. v. a., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., éra dusu la casa cu 1 fl. respective cu 50 cr. mai multu. In laintrulu monarchiei cu post'a, 8 fl. pe 1 anu, 4 fl. pe 6 luni.

In afara de monarchia cu porto duplu 10 fl. sau 22 franci pe 1 anu, 5 fl. sau 11 franci pe 6 luni.

Abonamentele se potu face mai usioru prin assemnatiuni (mandate) postali, de a dreptulu la Redactiune in Sibiu, piati'a mica Nr. 27.

Din Romani'a primimu abonamente si in bilete hipotecarie de ale statului, al pari.

In capital'a Bucuresci abonamentele se facu si la librari'a dlui I. Szöllösi in piati'a teatrului.

Din 10 esemplarie abonate efectivu, 1 se dà gratis.

Redactiunea.

Romani'a si Russi'a.

(Urmare.)

II. Sententiele celoru patru barbati de statu numiti in Nr. precedente si citati de senatorulu romanu in fruntea eminentelului seu memorialu, suna traduse in romanesce asia:

„Eu am respunsu, că nu eram trimisu cá se dau probe de confidentia cătra suveranulu seu, nici cătra ori-care altulu; ci spre a vighia asupra intereseloru tiei mele, pentru a caroru asigurare eram supusu la grea responsabilitate.“ Ducele de Wellington cătra principele de Lieven (1829).

Acestu citatu este de natura ca se pota fi adresatu cătra toti barbati de statu, diplomati, ministrii, consiliari intimi, senatori si deputati, carii iau asup'r'a loru misiuni grele si delicate pentru apararea si asigurarea intereseloru patriei.

Trecemu la sententiele russesci.

„Eu voi lasa moldo-valachiloru ochii loru, spre a plange“.*) Generalulu comite Kutusoff (1810). Acestu sarcasmu amaru ilu pronuntia-se Kutusoff in timpulu candu armatele russesci batendu-se cu turcii, tractá cu tierile romanesci cá cu ori-care alta tíera turcésca, le spoliá si storcea de averi, luandu pentru armata totu ce aflá, pana ce in a. 1812 se perdú si Basarabi'a intréga.

„Curendu va veni timpulu, candu acesti valachi nesupusi cari au provocatu in gradulu celu mai mare disgrati'a Maiestatiei Sale, voru platí scumpu lips'a loru de lealitate“.**) Comitele Nesselrode (1854).

Acésta amerintiare de ministru inganfatu si trufasiu, Nesselrode o pronuntia-se atunci, candu romanii amariti din totu sufletulu pentru nou'a invasiune si pentru tiraniculu manifestu, in care se declará că Russi'a ia principatele romanesci dela Turci'a cá gagiu (zalogu), pana ce acésta 'i va implini tóte pretensiunile, — lucrá in tóta Europ'a, cá se scape de russi.

„Daca dumneavóstra voiti se protestati si se ve oppuneti la executiunea articolului 8 din tractatulu de San Stefano, Maiestatea Sa va ordona ocupatiunea Romaniei si desarmarea armatei romane“ †). Principele Gorciacoff (1878).

Acésta amerintiare brutale din anulu curentu ne este cunoscuta la toti toema asia de bine, cá si respunsulu in veci memorabile, patrioticu, heroicu si sublime, datu lui Gorciacoff si imperatului seu de Carolu I: „Armat'a mea o veti potea sfarma, nici-odata desarma“. — Nu dieu aceea, pentru-cá ea era prea decisa, cá si supremulu seu capitanu, a se oppune cu armele in mání si in dinti, pana la celu mai teneru recrutu si pana la betranii de ani 50. Cu totulu alte bai de sange era se se faca, nu cá cele dela Plevn'a, in care apoi se se scalde tavalindu-se in ele intrég'a diplomatia européna, sau póte si Europ'a intréga.

„Daca Europ'a nu'si apara interesele sale, nu arteri'a sa de viatia, Dunarea; daca ei ii place se fia cosaca, noue nu ne place, noi ne vomu, apara patri'a romanésca, drépt'a năstra proprietate de ani aprópe 1800, sau ne vomu inmormenta cu ea inpreuna; dara incai vomu cadea resbunati in modu gloriosu“. Acesta era limbagiulu ce se audia pe atunci in cercurile mai restrinse militari. Generalii russesci au aflatu, au facutu raporturi in sensulu acesta si restulu se scie. Agentii si spionii carii incepusera a se amesteca chiaru si p'intre locuitorii dela tíera, se retrasera, cumu dice romanulu saténu, cu cód'a intre pitióre.

Scopulu principale alu memorandului este a combate tractatulu de S. Stefano, mai alesu in punctele relative la Romani'a. Unele din acelea s'au schimbatu prin tractatulu de Berlinu, inse nici pe de parte asia, precum ceru interesele de viatia a le Romaniei, securitatea monarchiei năstre si chiaru a Europei. De aceea rationamentulu acestui memorialu are astadi, va avea si in viitoriu totu acea valóre, pe care o avuse inainte cu 7—8 luni, pre candu se scrisese.

Auctorulu permite, că era unu timpulu, in care Russi'a ducea rol'a unui procuroru (acusatoru) publicu alu popóraloru in faci'a unui tribunalu europénu, cá inse astadi acea rola s'a schimbatu cu totulu. Acuma Russi'a este cea acuzata, pentru-cá sisthem'a sa este de a pacali pe tóta lumea. Cu atātu este mai necessariu a informa exactu pe popórale europene despre planurile russesci.

Procederea Russiei in Orientu turbura pacea lumii. Nu este aci vorb'a de unu punctu sau altulu, alu vreunui tractatu, nici numai de interesele speciali ale Angliei ori Austro-Ungariei. Capulu lucrului este, că dreptulu publicu actualu alu popóraloru este vetamatu prin Russi'a. Acestea popóra ale Europei nici-odata nu voru potea suferi, cá unu statu singlaricu se se subtraga

in modu arbitrariu si fóra invoirea celorualte staturi de sub conditiunile unui tractatu solemnu (Parisu 1856) si se restórne tóte cu capulu in diosu. Russi'a a facutu intoema asia prin tractatulu de San-Stefano, prin care a lovit in staturile cele mari si a cutremuratu din fundamente pacea popóraloru europene. Russi'a voiesce se restórne ea singura tóte câte s'au facutu prin invoirea toturoru. Din acésta cauza Angli'a facú fórté bine, că provocá pe Russi'a cá se se supuna la consciinti'a universale de dreptu a popóraloru civilisate, si o-a trasu in judecata (la congressu).

Ce e dreptu, tractatulu de Parisu dela 1856 nu póte fi consideratu cá solutiune a cestiunei orientale. Elu a stabilitu numai principie, care avea se se desvólte si realisedie succesive, nu inse prin o singura potere, cá-ci nu de aceea se versase atata sange in Crime'a, pentru-cá cineva se faca comerciulu, specula cu tieri si cu popóra. Scopulu Europei si mai de aprópe alu staturiloru belligerante a fostu, cá se apere orientulu de rusicificare, se adópte pe popórale din peninsul'a Balcanului in drepturile de familia a le natiuniloru europene si se le asigure progressulu propriu, nationale. Russi'a inse tocma la scopulu acesta se oppune din tóte poterile. Acésta oppositiune este firulu rosiu, care se trage preste tóta politic'a sa.

Tractatulu de Parisu voise, cá in acelu procesu alu desvoltarei Orientului se se faca inceputulu cu Romani'a. De aici se póte esplica favórea manifestata cătra acea tíera mica dela Dunare, prin tractatulu din 1856. De aceea locul protectoratului esclusivu russescu ilu ocupá protectoratulu Europei si garanti'a ei. Numai din acea di Romani'a se vediu si simti in positiune de a face progresse in tóta libertatea si in tóte directiunile. Se resumamu totu ce se facú in Romani'a de ani 20 incóce si ne vomu convinge, că ea in acestu periodu scurtu a inaintatu pre cātu nu inaintase in 100 de ani sub protectoratulu russescu. In cātu pentru suzeranitatea turcésca, ea fu redusa la singurulu tributulu anuale, ce nu facea nici unu milionu de franci. Mari schimbari politice au facutu romanii acasa la ei, nimicu inse nu s'a intemplat fóra invoirea Europei si mai antaiu de toti fóra a Turciei. Scopulu loru principale era independenti'a patriei; ei inse nu voia se precipitedie nimicu, ci mergea treptatu, lucrandu preste totu in sensulu tractatului de Parisu; éra candu se pareá că esu din tractatu, ii apará de invasiuni singlarice chiaru coprinsulu aceluia, unde se decretá, cá nimeni nu are dreptu se se

*) Je laisserai aux Moldo-Valaques leurs yeux pour pleurer.

**) Le temps viendra bientôt, où ces Valaques insoumis qui ont excité au plus haut point le mécontentement de Sa Majesté, payeront chèrement leur déloyauté.

†) „Si vous avez l'intention de protester et de vous opposer à l'exécution de l'article 8 du Traité de San Stefano, Sa Majesté ordonnera l'occupation de la Roumanie et le désarmement de l'armée roumaine.“

amestece in afacerile interne ale Romaniei fóra invoierea prealabile a Europei. Nici-odata acea decisiune a congresului de Parisu nu a folositu romanilor asia bine cá in a. 1866. Ei voiá se chame unu domnu de familia straina, conformu vechiei loru dorintie, spre a inchide odata pentru totudéuna usile la multimea de concurenti si candidati. Russi'a se opuse, si ambasadorulu russescu br. Budberg iritá barbatesce pe Sultanulu, cá se calce cu óste in Romani'a, se scótiá pe Carolu din tíera, se nimicéscá unirea principatelor si se comande prin comisari speciali alegerea de doi domni, in Bucuresci si Iasi. Atunci inse Angli'a fu aceea, care in conferenti'a diplomatica deschisa la Constantinopole se oppuse, sciindu bine cá Russi'a cautá de pre atunci cauza de cérta si de unu bellu orientale. Asia scapá astadata Romani'a.

(Va urmá.)

Discursulu deputatului Parteniu Cosma, ținutu in ședinți'a camerei Ungariei la 25 Novembre c. n. 1878.

(Urmare si fine.)

Repetu Domniloru, ar fi óre mai bine pentru noi si pentru Europ'a, déca catastrofa inceputa dar inca departe de a fi terminata, ar fi aflatu in loculu Romaniei de astadi acele 2 principate nepotintiose, cari precum le inzestrase congresulu nu erau in stare nici a trai nici a muri? Era mai bine óre de noi, déca russulu in calea sa spre Turci'a afla 2 tierisióre, cu cari nici de vorba nu stá, ci pentru inlesnirea operatiunilor inghitiá simplu pe Moldov'a, iar pe cealalta sub pretextu de apearare póte o ocupamu noi?

Eu asia credu, ca la acésta întrebare fie-care omu seriosu prea usioru 'si póte da respunsulu, si trebuie se se bucure ca avemu unu vecinu pe alu caruia sprijinu eficace potemu contá la tempulu seu.

Dice mai departe Dl. ministru presiedinte: „Eu n'amu vorbitu despre popórale din orientu, si domni deputati dóra voru permite ca acolo, afara de popórele slave, se mai afla si alte ginti.“

„Amu vorbitu despre caderea sub potestatea Russiei, si eu nu aflu periculu pentru monarhi'a austro-ungara in aceea, ca popórele slave dupa individualitatea loru s'aru poté desvoltá, ferici si ajunge la bunastare, — ci 'lu affu intr'aceea, déca popórele slave — sum convinsu in contra interesului loru propriu — consolidandu-se intr'o massa sub varg'a de feru a Russiei, ar innecá pe popórele neslave ce se afla printre densele in orientu.“

„Deci garanti'a ce o cercu, o affu de o parte intr'aceea, ca ori astadi séu ori candu va deveni imposibila sustinerea domniei turcesci, — popórale neslave din orientu se védia ca au pe cine se redima, cá se nu le inghitia marea, cá ele se remana greci, romani etc.“

Intru tóte sum de acordu cu opiniunea Dlu ministru presiedinte si o iau spre placuta scire.

Eu inca dorescu cá popórele neslave din orientu se póta privi in noi pe amicii loru, pe binefacatorií loru, si in casu de lipsa pe aliatii loru.

Primescu promissiunea Dlu ministru presiedinte dreptu arvuna pe viitoru, ca-ci trecutul nu o prea justifica, de o deductiune corecta din trecutu nu o potu considerá.

Ba imi place o crede, ca acésta promisiune este si unu respunsu la man'a ce chiaru in dilele acestea, prin semne fórté visibili, ni se intinde din partea Romaniei.

Cá insa acésta se fie posibilu, dorescu cá pe viitoru si in patri'a nóstra se se inaugurese o politica interna mai corespundiátore intentiunei indicate; cá-ci altmintrea nu credu se fie posibilá realisarea unei aliantie sincere cu orientulu si in specialu cu Romani'a, de cumva aici acasa cu acelasiu elementu vomu tractá totu asia cum amu tractatu pana aici.

Continua in fine Dlu ministru presiedinte cá: dupa convingerea Dsale astadi in Europ'a unu statu numai asia póte esistá ca potere mare, déca nu numai nu voiesce a cuceri, dar nici insusi nu desperédia, nici altii nu se indoiescu ca atunci candu isi vede periclitare interesele, este gat'a a 'si pune in cumpena tóte fortiele, si candu nu numai insusi este consciu de poterea sa, ci este si in stare a convinge despre acésta si pre altii etc.

Are tóta dreptatea domnulu ministru presiedinte candu afirma, ca actiuni mari numai state puternice le potu efeptui; eu insa tragu la indoiala, ca noi amu fi atatu de puternici, catu se potemu realisá cu succesu politic'a expansiva. Eu nu credu ca inamiculu nostru comunu ar avé curagiulu se ne desconsidera asia precum 'lu vedemu ca o face, déca ne ar tienea atatu de tari precum 'si inchi-puesce dl. ministru presiedinte.

Eu dorescu cá asia se fia cum dice d. ministru presiedinte.

Insa dloru! in ce sta poterea unui statu? In multiamirea si fericirea toturorú civilorú ce compunu statulu, pentru-ca numai aceste producu contielegerea si acelu patriotismu, care ne face cá atunci candu suntemu in periculu, nu numai din datorintia si din fric'a de lege, ci cu adeverata insufetire se ne sacrificamu viati'a si averea pentru interesele patriei. Dar' dicu, acésta numai atunci se póte ajunge candu fiecare fiu alu patriei se va simti fericitu si nici unulu nu va esperiá, cá intre densulu si alti concetateni ai sei se face distinctiune.

Ei bine Domniloru! Asia este la noi? Cu durere trebuie se declaru ca nu este asia!

Patri'a nóstra o compunu mai multe nationalitati, dintre cari insa cu cele nemagiari nu se tractéscá asia cá ele se se póta simti multiamite si fericite.

Recunoscú ca pentru acésta stare a lucrurilor nu este respundietoru numai gubernulu, ci sunt respundietori toti chauvinistii magiari din tíera, cei din afara de camera, cei dela jurnalistica cá si cei din salele municipieloru. Isi are insa si gubernulu partea sa si inca buna parte de responsabilitate; pentruca elu este chiamatu a esecutá legea, apoi

elu a esecutat'o astfelu, încátu cu deosebire între Romani a pornitu unu resbelu de exterminare.

A fostu unu tempu onorata casa! candu legislatiunea conscia de chiamarea sa, si nepotendu ignorá faptulu, ca in tíer'a acésta exista diferite nationalitati, s'a nesuitu se satisfacá dupa potintia si in acésta privintia, si pentru multiamirea dreptelorú pretensiuni a nationalitatilorú a adusu asia numit'a lege „pentru egal'a indreptatire a nationalitatilorú.“

Insa acésta lege servesce astadi numai spre a desradeciná din peptulu nemagiariilorú credinti'a ce au avut'o in santieni'a legii. Cá-ci astadi nimeni nu'i este permisú se observe acésta lege, ci din contra ori cui, dela ministru pàna la celu din urma notariu comunalu — i este permisú se o calce. Nici spiritulu nici liter'a acelei legi nu se mai respectéscá.

Nu voiú se enumeru aci casurile speciali de nemultiamire, pentru ca acelea nu se potrivescu in cadrulu acestei discussiuni; voiú servi si cu de acelea, déca va fi de lipsa, si déca ni se va trage la indoiala asertiunea, la desbaterea bugetului. De astadata me voiú marginí la câteva momente mai generali si mai cu séma la unele fapte ale gubernulu actualu.

Totu ce au facutu gubernule de mai inainte in favórea nationalitatilorú, sub gubernulu actualu s'a redusú la nulla, si in specialu Romanii sunt respinsi de pe tóte terenele si persecutati sistematice. Se nu amintescu de altele, ajunga devastatiunea ce s'a pusú la cale între deregatorii romani dupa suspinderea legii de inamovibilitate a judecatorilorú. O mare parte a deregatorilorú s'a destituitu, mare parte s'a pensionatu inainte de tempu, fara ratiune si fara cauza suficiente, iar càti au mai remasu, mai pe toti i-a resfiratu ministrulu de justitia mai prin tóte unghiurile tíerii, numai la loculu loru naturalu între romani nu i-au lasatu, si peste totu in 10 ani de dile nici pe unu diregatoriu de romanu nu l'a inaintatu.

Inse fatia de actualulu ministru de justitia sumu datoriu cu satisfactiunea, ca pentru acésta devastatiune D-sa nu este respundietoriu; cá-ci de candu amu onórea a'lu cunósce, mi-amu castigatu firm'a convingere, ca D-sa nu este capabile a face cuiva nedreptate. Ba din contra, intrarea D-sale in ministeriu amu salutát-o cá inaugurarea unei ere mai drepte in gubernu.

Se mai amintescu numai una: e lucru sciutu, ca maiortatea locuitorilorú din Transilvani'a — Romanii inca totu persistu in passivitate, inca totu se retienú dela folosirea drepturilorú politice.

Si ce este caus'a principala a acestei passivitati?

Se incetamu odata cu suspitionarile, si se nu cautamu adeverat'a cauza a reului aiurea, ci se o cercamu acolo unde este.

Este anomaliá, cá noi, de si tienemu ca suntemu representanti'a unei tíeri, — numai pentru paralisarea Romanilorú din Transilvani'a — formamu o camera aléscá pe bas'a a doue legi electorali, cu censuri diferite.

Foisiór'a „Observatoriului“.

Eva séu Giurulu Lumei in cinci scrisori.

De Paul Féval.

Traducere de: Dimitrie Petrescu.

Prim'a scrisóre.

Robertu càtra Scarlatu.

Sunt câteva dile de cându totu lasu pe a dou'a di acésta scrisóre. Asteptamu, desnodamentulu unei romantice istorii, alu carui erou sunt eu, spre a'ti-o povesti mai pe largu. Desnodamentulu a sositu, nu prea amu, ce e dreptu, de ce se me mandrescu: totusi, nu me plangu de elu. Mi s'a intemplat, cá tuturorú, si trebuie se-o scii mai bine cá toti tu, acarui rabdatóre amicitie am ostenit'o de multele destainiri, candu mi s'a intimplatu se suferu in amoru crude neajunsuri. Aducerea loru aminte a remasu vie in mine; candu me gandescu la ele, incercu inca unu felu de superare mestecata cu necazu, rusine si suferintia: memori'a e asia de credincios'a a'ti pastrá deschisa cartea tocmai la paginile ce ai voiá a rupe! Dar' de asta data, caderea mea a fostu atatu de inbunata, am gasitu o consolatiune atatu de placuta in desperare: in ea, ca in cele din urma, necazulu n'a avutú incatrau, a trebuitu se péra.

Sunt multumitu, s'apoi am de ce; imi vine se tremuru candu me gandescu ca aventur'a mea s'ar fi potutu terminá intr'altfelu. Dar' se nu credi, ca acésta e o fanfaronada de invinsu. In amoru, mai cu séma, fabul'a Vulpea si Strugurii isi are loculu, o sciu, dar' vorbescu fórté seriosu; me vei intielege. Care ar fi potutu fi succesulu? Lady Wolsley e o femeie incantátore, frumósá si placuta totu de o data, unu spiritu graciosu, o anima angerésca; nici nu s'ar potea gasi o amica mai placuta.

Dar' inca o data, care ar fi fostu rezultatulu? o betie de o di, o fericire ceva mai lungá, apoi . . . scii,

Scarlate, ce vine in urma. Asia suntemu facuti, tu, eu, si multi altii inca.

De asta data, imi place a crede, fericirea s'ar fi prelungitu catu se póte mai multu, dar' terminulu ei ar fi sositu, mai curendu séu mai tardiu. Nu me pociu gandi la acésta, fara amaraciune; femeia pe care de o camdata o vedu asia de perfecta, ar fi ajunsu pentru mine, intr'unu tempu siguru, o femeia cá si cealalte, mai pucinu póte, unu suveniru de randu. Déca neisbutirea mea n'ar fi avutú altu resultatu de catu de a preveni acésta desamagire totu asiú binecuvinta-o. Dar' nu te grabi se ridi; neisbutirea mea a facutu mai bine: mi-a datu o sora.

Par' ca te audu: „Tóte surorile de soiulu acesta, sunt nisce surori inaintate in etate; acésta rapitóre lady, nu cumva va fi trecutu de patrudieci de ani?“ Dómne, nu. E de doue dieci de ani, mi se pare, séu ceva mai pucinu. Dai din capu cu acelu aeru de neincredere ce m'a infuriatu de atatea ori. Cum vei vrea Scarlate, ai dreptulu se nu-mi credi; dar, ti-o spunu in consciintia, voi remanea amiculú ei, si altu nimicu, séu asia ceva. Asia este firmá mea vointia.

N'am avutú nici-o sora pana acum. Dreptu vorbindu, nici nu pré avemu pofa se am un'a, pentru ca fórté cu greu admiteamu o curata amicitie între unu baiatu tineru si o femeie frumósá, numai de nu va fi acea amicitie silita, remasiti'a unui amoru recitu, ce se agatia candu pasiunea se termina; o asia amicitie nu voiamu. Lady Wolsley, m'a facutu se intielegu, ca mai e o altfelu de amicitie, nobila, suava, temeinicá si plina de incantare. Nu voiú disertá asupra acestui nou sentimentu: candu vei capata o sora cá Lady Wolsley, ne vomu intielege de minune, si atunci vomu potea vorbi.

Unde vei fi crediandu ca suntú? La Londr'a? Acestu nume de lady Wolsley, te face se gresiesei si esci departe de adeveru. E svedesa din nascere. La Stockholm, dar? Nici de cum. Me affu la Dinan, mica subprefectura din departamentulu Côtes-du-Nord. Marea mea calatorie in giurulu lumei se afla, dupe cum vedi, totu la inceputulu ei. Dar pacientia! primulu pasu e

greu. Odata plecatu vreau se alergu o mie cinci sute de poste fara se me oprescu.

Am sositu aci catra inceputulu lunei trecute, pe séra, si voiamu se iau chiar' de a dou'a di vaporulu pentru Iersey. Intemplarea a decisu altcum.

Ostenitu de cele cincispredece óre petrecute in drumulu de feru, descinseiu catre Rance, rfu care, la Dinan, e totu atatu de largu cá si canalulu Oureq, si care, doue leghe mai departe, ia proportiunile Loirei. Me preambulamu multu tempu, me gandeamu la tine, Scarlate. Lun'a ce se ascundeá dupa turnurile castelului, desiná profilele loru gothice, si, lasandu-me in umbra, luminá orasiulu deasupra mea: subtu mine, avému bogatele tiermuri ale Rancei. Creionulu teu ar fi aflatu acolo unu croquis si sufletulu teu unu visu. Eu, me întrebamu la ce ar fi bunu se parasescu Franci'a, atatu de frumósá si atatu de iubita! O regretamu prin anticipatiune, simtiamu cá unu gustu inaintemergetoru alu esiliului; si cu tóte acestea, nici nu-mi trecea prin gandu se me lasu de calatori'a mea.

N'am pe cine iubi pe lume, de catu pe tine, Scarlate, si mi-ai promisú ca ori unde-asiú fi, vei veni dupa mine candu afacerile tale se voru terminá. Ddiu ne a lasatu orfani pe amenduoi; pentru noi cari n'am cunoscutu bucuriile familiei, o viatia asediata ar fi unu lungu siru de dile pline de urtu. Ceea ce ne trebase noua, e schimbarea care ametiesce, amicitiele trecátore si neprevédute, atatu de animóse si rupte asia de iute, escursiunile vagabunde, repedi dar' scurte amoruri. Odi-nóra vorbiai de casatorie; din fericire te am facutu dupa chipulu si asemenarea mea: a ne insurá, tu séu eu, va se dica a minti destinatelorú nóstre.

Ór'a suna, nu la vechiulu orologiu alu castelului, ce stá mutu de secole întregi, dar' la o simpla pendula. Stamu la vre-o suta de pasi de rfu; timbrulu resuná atatu de aprópe de mine, ca me sculau cam speriatu. Perdutu in reveriele mele, me odihniamu din intemplare pe cóm'a unui siantiu acoperitu cu iérba si coronatu cu unu gardu viu, in dosulu caruia se ridicá o casa frumúsica.

(Va urmá.)

Corespondentie particulare ale „Observatoriului“.

Blasiu, 23 Novembre st. n. 1878.

Onorata Redactiune!

Onorata Redactiune a „Telegrafului Romanu“ află cu cale a publică în numerii sei mai próspecti unele suveniruri de scola, scrise în unu spiritu si tonu, ce arata pâna la evidentiă, că scopulu scriitorului nu a fostu intru atata a enară indulgentiloru sei cetitori unele intemplari bune si rele dein vietii sa scolastica, catu mai multu a discredită gimnasiulu dein Blasiu. De si sciu dein esperientia, că onorata Redactiune a „Observatoriului“ avendu totu de a un'a cu o tactica rara inaintea ochiloru binele nationalu, nu este aplecata a dá locu disputeloru confesionali, ce si-aru avé loculu in o fóia besericesca, totusi considerandu de o parte, că unu respunsu la pamfletulu numitu, tramisu la onorata Redactiune a „Telegrafului Romanu“ spre publicare, dupa datin'a-i cunoscuta si practicata cu multa cerbicia, nu ar fi primitu (e cunoscutu cumu unu literatu se a plausu mai in anii trecuti, ca Redactiunea Telegrafului Romanu nu a volitu se-i publice respunsulu la o contracritia esita in aceluasi Telegrafu), de alta parte marginindu-me numai la câteva puncte, si inca si acele in unu tonu, ce va merită a fi primitu in colonele unui diurnalu de rangulu si reputatiunea „Observatoriului“, mi-liau libertatea a pune Domnulu Simionasiu din „Telegrafulu Romanu“, numai cate-va intrebari, cari potu se-i sierbesca de respunsu la pamfletulu densulu din „Telegrafulu Romanu.“

1. Cum este cu potintia, că Dta se fii absolvatu gimnasiulu din Blasiu, cu o suma asia modesta de sciintia precum spuni, si totusi mergundu dupa absolvare la Sibiu, se fii fostu acolo asia de escelentu intre multii Dtale colegi, dintre cari afóra de Dta si inca unulu séu doi, toti celialti voru fi absolvatu pre la alte gimnasia, de prin Brasiovu, Sibiu, Clusiu etc., in cătu dupa terminarea cursulu pedagogico-teologicu din institutul Andreianu, se fii meritatu mai multu că toti a fii tramisu spre cascigarea de cunoscintie mai inalte la Lipsi'a, dupa ce Veneratulu Ordinariatu din Sibiu, avendu in vedere, că respectivulu tramisu dupa intorcere are de a functiona cá profesorulu la institutul mentionatu, séu déca nu, la totu casulu in unu oficiu mai inaltu cá ordinariu, va fi alesu de siguru pre celu mai bunu? Apoi Veneratulu Ordinariatu din Sibiu a datu cu aceea ocazione cu totulu altu testimoniu gimnasiulu nostru, de óre-ce te-a alesu pre Dta, care ai absolvatu in Blasiu, si inca pre unulu alu doilea, carele spre nenorocirea Dtale inca a fostu absolvatu in Blasiu, numai cătu acela era unu teneru fórtu modestu.

2. Déca cunoscintiele Dtale au fostu asia de restrinse, pre candu ai absolvatu gimnasiulu, precum spuni, atunci cum ai potutu Dta se te sustieni la sciintiele cele inalte din Lipsi'a, unde va fi fostu plinu de studenti dela gimnasia germane, si inca cu onóre, in cătu dupa espirarea tempulu de studiu se veni a casa cu gradu academicu din teologi'a protestanta? Déca te-ai sustienutu, atunci Dta ai datu in fapta cu totulu altu testimoniu gimnasiulu din Blasiu, de cătu cum e acelu-a din „Telegrafulu Romanu“, séu póte in „Telegrafulu Romanu“ numai ai glumitu?

3. Cum poti Dta Domnule Simionasiu, se sustieni, cumcá caus'a, că cunoscintiele Dtale au fostu asia de marginite, candu ai absolvatu gimnasiulu din Blasiu, au jacutu numai in inpregiurarea, că profesorii suntu numai teologi absoluti, si că atari neversati de ajunsu in studiile gimnasiali, dupa-ce Dta cá omu amblatu prin lume, si cá unulu ce astadi functionedi cá profesorulu, trebuie se scii, că la instructiune pre langa calificatiunea profesorulu mai concurgu inca si alte elemente, ce de multe ori au mai mare influentia decâtu acea calificatiune. Din asertulu Dtale, care totu reulu ce ti-lu intipuesci lu-adscrii inpregiurarei cá profesorii suntu numai teologi, ar' urmá, că unde profesorii nu suntu teologi, acolo tóte se fia bune. Unu neadeveru cá acesta nici chiaru dta nu vei cutedia se'lu sustieni. Óre nu se pote intempra, si nu se intempra adese ori, cá unu profesorulu cu fórtu multa sciintia se faca progresu pucinu, pre candu altulu cu sciintia mai pucina se faca progresu multu mai mare cu elevii sei. Óre aplicarea, zelulu si punctualitatea profesorulu spre instructiune, óre tonulu, manierele, petrunderea profesorulu in obiectulu propusu, se nu aiba nici-o influentia asupra instructiunei? Acést'a o recunosci chiaru si Dta, unde laudi pre vreo doi profesori, cari scii Dta bine, ca au fostu totu numai teologi. Mai in colo, óre modulu de vietia, traiulu si crescerea domestica, midilócele de invetiamentu, precum cartile etc., seracia, starea sanitară generale, numerulu eleviloru, conditiunea dupa care se sustienu elevii, disciplin'a, ingrijirea cuvenintiosa a parentiloru, sperantiele ce si-le facu elevii pentru venitoriu, óre acestea tóte se nu aiba nici o influentia asupra instructiunei? Dta cá profesorulu la unu institutu pedagogico-teologicu trebuie se scii. Si déca le considerai, atunci nu aduceai cá causa numai inpregiurarea, că profesorii suntu teologi, ci de siguru că ai fi disu, că considerandu miile de greutati, cu cari au se se luptá gimnasiale romane fóra esceptiune, e mirare că Dta ai esitu din unulu cu atata calificatiune, cătu ai potutu stá facia la universitate cu domniori crescuti prin institute, unde nu-i ajunse nece ap'a rece. Si nu poti dice, că déca te-ai sustienutu, a fostu meritulu Dtale numai, éra nu si alu gimnasiulu, că-ce póte neci Dta nu te vei indoi, că tiar' fi succésu a te sustiené, déca nu ai fi trecut prin gimnasiu, ci dupa absolvarea normeloru, avendu din intemprare etatea ce o ai avutu dupa absolvarea gimnasiulu, ai fi mersu de a dreptulu la Lipsi'a.

4. Óre ce e mai paradoxu, a absolvá sciintiele gimnasiali cu calculi de eminentia, dupa aceea a absolvá teologi'a la universitate séu in seminariu domesticu, si apoi a fi constituitu cá profesorulu la gimnasiu de sciintiele acele, alu caroru fundamentu bene pusu ilu are dejá, séu a fi 8 ani in gimnasiu, fóra a invetiá

nece o litera din studiulu religiunei ortodoxe, dupa aceea a invetiá teologi'a ortodoxa in Sibiu in mesura fórtu redusa, de óra-ce profesorii acolo nu se potu indereptá dupa poterele Domnulu Simionasiu, ci dupa ale altora, cari abia sciu ceti, apoi a merge la Dobritieniu si a invetiá derepturile, séu la Lipsi'a „in menageri'a teologica“ si a invetiá tóte nuantiele teologiei protestante dela Hengstenberg si Hävernik pâna la Bauz si Strauss, si in urma cá deplinu calificatu a veni a casa si a fi profesorulu de teologi'a ortodoxa? Fiendu cá Dlu Simionasiu nu-i place latinisarea si nece cuventele grecesci, de aceea-i dicu se intielega mai bine: propocselá de bogoslovie pravoslavnică? Si déca ti-asi dice că nu esci profesorulu bunu, te ai mania, de si atatu Dta, catu si celi-alalti colegi ai Dtale de astadi si de mai inainte din institutul pedagogico-teologicu din Sibiu si de airea, pre calea acést'a ve-ati pregatitu pentru profesur'a de teologia. Dta ai invetiatu teologi'a protestanta si acum propuni pre cea ortodoxa; altulu a invetiatu cea catolica, si éra a propusu pre cea ortodoxa, alu treilea a invetiatu filosofi'a, si acum propune teologi'a cea ortodoxa, altulu a invetiatu derepturile si mai scie Ddieu ce, si in urma s'a treditu profesorulu de teologia. Ni-vene a crede Dle Simionasiu, cá ocupandu-ve toti cu filosofulu Cousin, ati aflatu cá ecclereticismulu in filosofia este fórtu bunu, si de odata ati saritu in teologia si lu-ati aplicatu si acolo. Mie nu-mi venea a crede, că Dta ai mersu la Lipsi'a se studiedi teologi'a protestanta, cá se fii profesorulu de cea ortodoxa, că-ce ace'a mi-se parea prea curiosu; ci la inceputu cugetám, cá Dta ai mersu cá missionariu, si numai acum credu lucrulu acesta fóra sociu in lume, dupa-ce te vedu cá functionezi cá profesorulu, si cu mare zelulu combati invetiaturele acelora, la cari te-ai calificatu.

Datin'a din Blasiu de a aplica teologi absoluti cá profesori gimnasiali e vechia, si este in usu nu numai in Ungari'a pre la gimnasiale luterane, romano-catolice si reformate, ci chiaru si in Franci'a pre la gimnasiale confesionali si de pre langa monastiri. A pune inse profesorulu de teologia ortodoxa pre unulu absolutu de cea protestanta, séu de drepturi, seau filosofia, nu-mi e cunoscutu, si nece credu se mai fia unde-va, neci in lumea acést'a neci in cealalta. Asia e Dle Simionasiu si Onorata Redactiune a „Telegrafului Romanu“, cá e uritu lucrulu a vedé tiandur'a in ochii altui-a si bân'ra in ochii sei a nu-o vedé.

5. Óre cum se intempra, cá deintre sutele de studenti căti au absolvatu in Blasiu, si seau dusu spre continuarea studiiloru pre la academii, universitati, si chiaru si in institutul pedagogico-teologicu din Sibiu, inca nu s'au aflatu nece-unulu pâna la Dta, care se se fia plausu, cá cunoscintiele lui suntu prea marginite din caus'a debilitatiei profesorulu, ci a facutu fiacare cátu a potutu, si celi mai multi au servitu spre onórea gimnasiulu nostru? Numai doue suntu aci cu putintia: séu Dlu Simionasiu nu a spusu adeverulu, candu a scrisu in Telegrafu, séu a fostu cum amu dice, astutu, vicleanu, care a sciutu insiela pe profesori, cá se capete eminentia fóra a'si bate capulu cu studiulu. Alegeti Dle Simionasiu! pre care ti place.

6. Déca Dta ai cuteza se negi, cá prin pamfletulu Dtale ai avutu de scopu discreditarea gimnasiulu nostru, atunci te intreb: de ce nu ai facutu nece o amintire si de curiósele esamine din religiunea ortodoxa facute candu erai in Blasiu pre la parochulu din Lupu, séu despre petrecerea Dtale in institutul pedagogico-teologicu, séu despre petrecerea Dtale in Lipsi'a si despre culegerele teologiei ortodoxe de pre buzele protestantiloru, cá-ci atunci de siguru ai fi spusu lucrulu cu multu mai picante, de catu cele despre profesorii dela gimnasiulu nostru?

In urma-ti aducu aminte Dle Simionasiu, cá ai petrecutu 8 ani in Blasiu, si ai fostu imbraciatu de profesorii in cari acum arunci cu tina, de siguru cu iubire, ma ai fostu si ajutoratu, precum bine scii. Adu'ti aminte, cá din tempulu petrecerei Dtale in Blasiu ai suveniru, ce de siguru-ti suntu placute, fiendu-ca suntu suvenirurile vietiei nevinovate. Adu'ti aminte de colegii Dtale, cari nu au fostu fericiți a merge pre la universitati, ci au remasu cu cunoscintiele castigate in gimnasiu, si pre cari pre toti i-ai vatematu cu ceea ce ai scrisu in „Telegrafulu Romanu“, de si póte nu ai volitu, (??); si in urma adu'ti aminte, cá nu e bine a vatemá pre altulu care-lu cunosci din copilaria si cu cari ai petrecutu multe dile bune, numai pentru aceea, pentru cá se faci placere la unu alu treilea, si atunci déca mai ai in ánim'a Dtale unu simtiu nobile, déca sufletulu Dtale mai simte vreo bucuria, candu-ti revoci in memoria dilele bune si rele din vietia de 8 ani dela Blasiu, de siguru-ti va parea reu de ceea ce ai scrisu si batendu'ti preptulu te vei întórce.*)

Blasianu.

Consacrarea unei biserice in Salagiu.

Pre langa tóte ideile sinistre, cari — dorere — se strecura ici si colea in poporulu nostru romanu de cátra unii atheisti si parasiți de tóta legea si D-dieu, si pre langa tóte vitregimile tempuriloru de facia, cari apasa umerii tuturor fara esceptiune, dar' cu deosebire ai acestui poporu, totusi poporulu romanu totu-déuna isi arata de câte ori i e numai cu putintia, simtiurile sale nobile ereditate dela stramosi si stracurse din generatiune in generatiune: iubirea si alipirea cátra Creatorulu seu si cátra religiunea adusa de Isusu. — A'si iubi religiunea si natiunea: este una trasura caracteristica a romanului.

Romanii Salagiani inca au doveditu pre deplinu in decursulu anulu acestuia, ca nici ei nu au remasu innapoiá celoru alalti frati de unu sange in iubirea de natiune si religiune.

Cu ocaziunea adunarei generale a Asociatiunei Transilvane tiente in Simleulu Silvaniei, 'ti ridea

*) ???

Not'a correctorului.

ánim'a vedendu poporulu din juru, satenii romani imbracati serbatoresce, cum acurureau cá ploia binefactoria pe tóte stradele Simleulu cátra sant'a Baserica, si de aci cátra sala adunarei, ca se asculte pre carturarii romani — cum dicu ei — si cu cátu interesu ascultau sub intregu decursulu adunarei! . . .

Inse nu 'mi e scopulu a descrie pre acést'a.

Acést'a o au facutu pene mai agere si mai demne de cátu a mea, ci scopulu meu este a atinge simtiulu religionariu alu romaniloru Salagiani.

In decursulu tómei anulu acestuia, pre langa tóte lipsele si neajunsele, pre langa tóte gravaminele si obstacolele ce apasa de comunu ori si ce intreprindere salutaria la noi, romanii Salagiani si-au doveditu iubirea sincera cátra D-dieu prin consecrarea a loru trei Baserici pompóse, coperite cu feralbu,* si in-frumsetiate dupa spiritulu tempulu modernu, cari aru sierbi de onóre ori si carei natiuni civilisate.

Una in Catielulu romanescu, una in Ortelecu si una in Bobota.

La actulu maretiu de consacrare a acestei din urma, avú onóre si neinsemnat'a mea persona a fi de facia.

Solemnitatea se incepú la 9 óre demineti'a in 12/24 Nov. a. c. adeca Domineca inainte de inceperea postulu Nascerei Domnulu. Consecratoriulu fu Rmulu d. Alimpiu Barbulovicu, vicariulu Silvaniei, asistatu de preotimea din comunele vecine. Solemnitatea se indeplini in presentia unei cunune frumose de intelegintia romana, constatatoria parte din domni, parte din seculu frumosu romanu, si in presentia — de-si éra o tina, incátu abia de poteai misca dintru unu locu intru altulu, unui poporu numerosu, parte din locu, parte din satele vecine.

La finea servitiulu divinulu Rmulu Dnu Vicariu tienti una predica fórtu bine simtita, compusa cu multu spiritulu si eruditiune, pronuntata cu elocenti'a sa cunoscuta, inse in limba poporulu asia, in cătu dintru aceea a potutu se pricepa totu insulu si celu mai micu cuventielu. Dar' fu si ascultatu cu interesu neintre-ruptu, si cu lacrimi din partea poporulu numerosu. . .

Dupace arata in partea prima a cuventarei sale, cum isvorescu din sant'a Baserica darurile domnediesci cá nescari isvora datatorie de viatia asupra tierinei cultivate de dulcele Rescumperatoriu, trecú in partea a doua la datorintiele ce le are poporulu facia de basericele sale.

Ací interesulu ascultarei in poporu se inaltá pâna la culme. Cá-ci intru atata de vii coloru a reprezentatu pre stramosii nostrii, cari dice oratorele, de-si aveau numai doue seu trei dile libere preste septemana, cá se-si lucre sie, trebuindu celelalte a le lucrá domniloru cá iobagi, totusi cu cáta sirguintia, cu cáta iubire cátra D-dieu isi redicau ei basericutie, cá se aiba unde adorá pre celu Atotu-poternicu: si poporulu de acuma, deca nu pote se edifice baserice noue, baremu atata se faca, cá basericele edificate de mosi si stramosi, se nu le lase a se ruiná de totu, ci se le acopere, se le grigésca si se le in-frumsetiese dupa putintia, cá-ci, dice oratorulu — sciu eu cá sunteti seraci, sciu eu cá lipsele, necasurile, suferintiele si neajunsele apasa asupra umeriloru vostrii cá totu atati'a munti grei, aproape nesuportabili, totu-si numai iubire se aveti cátra Ddieu, numai iubire, cá-ci iubirea tóte le rabda, tóte le invinge! . . .

Au dóra stramosii nostrii nu au fostu seraci si apasati de man'a de plumbu a sórtiei vitrege? Inse au avutu iubire cátra Ddieu, iubire cátra baserica si le au ajutatu Ddieu, a'si redicá baserici, a tienti si a pastra mosiile, de pe cari trati voi si pruncuti vostrii micutei ect., intru atata de vii coloru, dicu, a reprezentatu de modulu pre stramosii nostrii in simtiulu de pietate si adoratiune catra Ddieu, in cătu cugetai cá-ii vedi inaintea ochiloru. Oratorulu terminá esprimendu'si multiamit'a fierbinte cátra poporulu credintiosu din Bobota, care nu a crutiatu ostenele nici spese la in-frumsetiarea casei Domnulu atatu de pompose; si bravulu loru pastorulu sufletescu, M. Olui Dnu Gavrilu Vajda, care scie se conduca intre tóte imprejurarile cu atata intieptiune si prudentia pastorală turm'a sa credintiosa.

Poporulu se indepartá la vetrele sale consolatu si indulcitu sufletesce.

Intelegintia se intruni apoi parte la cas'a dlui parochu locale, parte la stimatutulu dnu Stefanu Talposiu notariu romanu, cari cu ospitalitatea innascuta in romanu, nu crutiavu spese nici ostenele spre a provedea pre iubitiu sei ospeti.

Firesce cá nici toastele nu au lipsitu.

Dintre toastanti Dlu Andreiu Cosma, jude administratoru folosi un'a asemenare fórtu nimerita, asemanandu Baserica cu o anaie, carea plutesce, in tempuriele presente pe o mare fórtu valorósa, aratandu, cá inimici multi, cá nisce valuri furibunde se arunca asupra Baserice si religiunei lui Cristosu, pentru apararea careia se se indure celu Atotu-poternicu a da poteri intreite conducatoriloru ei, pentru Dieces'a acést'a in genere preasantitulu Dnu Michailu Pavelu Eppu, éra in specie pentru Silvani'a nostra frumósa, barbatulu nostru iubitu Rssimulu Alimpiu Barbulovicu. . . .

Vasiliiu Criste.

Romania.

Aniversarea marei dile de 28/10 Decembre, care este diu'a caderei Plevnei, a fostu serbata in capital'a Romaniei dupa urmatórea programa publicata in „Monitoriu“:

I.

In diu'a de 28 Novembre, la reversatulu dioriloru, 21 tunuri voru anuncia capital'e acést'a serbare.

II.

La órele 11 deminetia se va oficiá in sant'a Mitropolia de cátra I. P. S. S. Mitropolitulu Primatu, in-

*) Se dice si tinichea, ung. bádog, tabla, lamina de feru. R.

congiuratu de inaltulu cleru, unu servitiu divin de multiamire către celu Atotu-Poternicu pentru succesulu armelor romane, făcându-se si rugatiuni pentru repaosulu sufletelor celorlora caduti.

III.

La acésta ceremonie, la care va asistá M. S. R. Domnulu, voru fi presenti:

D-nii senatori si d-nii deputati,
D-nii ministrii,
Inaltele curti de casatiune si de compturi,
Curtile, tribunalele, corpulu professoralu, precum si tóte autoritatile civile, militare si comunale.

IV.

Acésta di va fi asemenea serbata in tóta tiér'a printr'unu servitiu divin, la 11 ore, la care voru asistá tóte autoritatile locale: civile, militare si comunale.

Totu in acea di se publica si armatei urmatoriulu:
Inaltu ordinu de di.

Ostasi!

Este astadi unu anu de candu viteji'a si rabdarea vóstra invinse tóte primejdiile, tóte greutatile, si voi intrati biruitori in Plevn'a. Acésta maréti'a di trebuie se remaie nestérsa din paginile istoriei óstei.

Ati vediatu cu cáta mandria, cu cáta veselia si recunoscintia v'a primitu tiér'a candu v'ati intorsu din lupta; in tóte orasiele, in tóte satele a fostu serbatóre, dara mai alesu capital'a, ánim'a tierii, v'a aretatu cátu natiunea scie se pretiuéscá iobósele ce ea a dobanditu cu sangele vostru si cá iubirea ei se va intinde si mai multu de aci înainte asupra vóstra.

Ostasi! in solemn'a di, de astadi fia-care din voi se maltiaméscá Atotu-Poterniculu, ca a intaritu bratiulu seu spre a apera patri'a si se'si faca fagaduintia ca, ori-candu tiér'a va avé trebuintia de voi, ea ve va gasi cá la Plevn'a, si pe Mine in capulu vostru.

Datu in Bucuresci, astadi 28 Novembre 1878.

Carolu.

In 27/9 l. c. presiedinte alu consiliulu de ministri, a datu cetire la Senatu si la Camera, urmatoriulu programu ministerialu:

Domnilor senatori,

Domnilor deputati!

Independimiu o datorita constitutionalu espundu d-v. in pucine cuvinte ideile care inspira pe membrii cabinetulu Mariei Séle Regale.

Pe cátu tempu situatiunea Romaniei in faci'a celorlalte state europene nu era bine definita, preocuparile Romanilor au fostu concentrate mai alesu asupra afacerilor esterióre. Astadi independenti'a patriei nóstre fiindu unu faptu indeplinitu, silintiele tuturor trebuie se aiba de scopu a tienea nestramutata intarirea acestei noue pozitii, datorite labórei, abnegatiunii si curagiulu a mai multor generatiuni de bunii patrioti.

In afara ministeriulu va cauta a pastrá cele mai bune relatii cu tóte poterile. Elu va starui, ca tractatulu de Berlinu se fia din parte-ne executatu cu lealitate si va cere, prin calea indicata de Constitutiune, convocarea cátu se póte mai neintardiata a Camerelor de revisiune, care voru avea a modificá art. 7 din legea fundamentala a tierii. Totu odata ministrulu va pune o deosebita ingrijire, cá Roman'a, intrandu in situatiunea ce i s'a asicurat prin actulu care a restabilitu pacea in Orientu, se'si védia drepturile séle de statu independentu pe deplinu asicurate.

In intru, preocuparea constanta a cabinetulu va fi de a veghia, cá justiti'a se fia neatinsa de luptele politice, cá legile se fia respectate cu santientia, cá ordinea si economi'a in finantie se fia asicurate in modu permanentu, cá functionarii statulu se'si indeplinéscá indatoririle loru intr'unu modu scrupulosu si consciintiosu. Ne vomu pune astufelu tóte silintiele a asicuré tutuloru cetatieniloru ocrotirea intereselor loru legitime, — tierii unu mersu regulatu si stabilu alu tutuloru ramureloru administratiunei publice.

Compunerea insasi a ministeriulu este, credemu, o garantia, cá libertatea alegeriloru va fi asicurata tutuloru cetatieniloru.

Vomu lucrá in fine se stabilim, suptu scutulu legei si alu libertatirii, multumirea tutuloru, pacea interna —, calea cea mai sicura, care conduce natiunile spre prosperitate si civilizatiune, — singurulu midiolocu de a intari pozitiunea redobandita de statu independentu, si de a atrage spre noi, in modu constantu, simpathiile si bun'a vointia a Europei.

I. C. Brateanu, D. Sturdza, I. Campineanu, Eug. Statescu, M. Pherekydi, G. Cantili.

In primulu seu din 27/9 l. c. „Romanulu“ scrie:
„Mane e aniversarea caderii Plevnei!

Mane e unu, anu de candu nebiruitalu cuibu alu nebiruitalu Osman pasia, Plevn'a, care a inghitu atata sange romanescu si rusescu, Plevn'a, cea din urma sperantia a Turciloru de a mai mantiené domni'a loru arbitraria asupra provinciiloru de la Dunare, Plevn'a, gróza chrestiniloru, s'a predatu ostiloru aliate.

Acésta di de durere si in acelasu tempu de gloria, va formá d'aci înainte una din cele mai stralucite pagine ale istoriei nóstre nationale.

Ea redesteptá uitatulu trecut de fala alu natiunii, ea facu se mai fálfie in Plevn'a, a dou'a óra de la Mihai Vitezulu, stégulu romanescu.

„In Maiu 1596, 2500 haiduci romani isbescu fara de veste cetatea numita Plevn'a, pe Isc, prindu pe beilulu cetatii si sfarma orasiulu.“*)

La 30 Augustu 1877, dupa 281 ani, Romanii, supt Carolu I, cuprindu Griviti'a, una din intaririle Plevnei si in Novembre 1878 intra din nou biruitori in Plevn'a, făcându prisonari pe comandante si intrég'a lui armata.

Faptulu celu d'antaiu inspira gróza Turciloru si confirma titulu de aperatoru alu chrestinatirii ce se

dá lui Mihai Vitezulu; celu din urma castigá Romaniei fal'a, respectulu si simpati'a lumii si-i asicuré independenti'a.

Ne aducemu cu mandria aminte de acestu faptu, cá-ci elu ne-a castigatu loculu in cartea vietiei némuriloru independinti. Ne aducemu totu-d'una aminte emotiunea cu care toti Romanii primira urmatórele scrii din diferite isvóre, care anunciau si laudau viteji'a filorlu tierii nóstre:

„Verbiti'a. Trupele romane s'au purtatu c'unu curagiu mai pre susu de ori-ce lauda. Ele, simtindu miscarile Turciloru, s'au rapeditu asupra pozitiiiloru loru. Cu tóta vigórea aপরার, Turcii n'au potutu resistá impetuositatii mersulu si foculu trupelor romane si, fiindu incongiurati, au fostu siliti a se predá.“

Bogotu, (isvoru rusescu). Romanii au fostu cei d'antaiu, cari au zaritu miscarile Turciloru. Ei au luat cele trei redute, aprópe la inceputulu luptei. Dupa acésta prima isbanda, ei si-au intorsu bateriele spre Opanez in contra fortierulu lui Osman, pe care le-au luat in cóste, asteptandu cá a dou'a divisiune din Griviti'a si trupele lui Skobelef se póta petrunde in orasiu si se atace pe la spate.“

Se nu uitamu in sfrisitu cuvintele ce vitezulu M. S. Carolu I adresá trupelor romane cu acea ocaziune:

„Povestea faptelor maretie ale trecutulu, dise M. S., voi ati imbogatitu-o cu povestea faptelor nu mai pucinu mari ce ati seversitu, si cartea vécuriloru va pastra, pe nestersele iei foi numele vostru.

„In curendu ve veti întórcé in tíera, purtandu fia-care scrisu pe peptulu seu Virtutea sa de osténu si devotamentulu seu pentru Patria, Crucea trecerii Dunarii si medali'a Aperatoriloru Independintiei Romaniei. Atunci, candu veti ajunge la caminele vóstre, in orasiele, satele si catunele in care v'ati nascutu, veti spune parintiloru, fratiloru, rudelor vóstre, ce ati facutu pentru tíera. Betranii ve voru ascultá amintindu'si de vremile de marire ale némului romanescu, de care, din mosi-stramosi, au auditu; tinerii voru vedea in voi esemplulu insufletitu alu datorieloru loru viitóre; éru maréti'a figura a Romaniei ve va privi mandra si linistita, ca-ci vecinica 'i va fi vietia, pe catu va avea fii cu animi calde si bracia voinice ca ale vóstre.

„In numele tierii, Domnulu si Capeteni'a vóstra ve multiamescé si ve da fia-carui din voi sufletéscá imbracsiare a vitejiloru.

„Datu in Plevn'a, in 2 Decembre 1877.

Carolu.

Se ne aducemu totu-deauna aminte de aceste romanesci cuvinte; se facemu din ele program'a nóstra viitóre, se ne promitemu si se lucramu pentru a fi toti cá fratii nostri de la Plevn'a, pentru a meritá toti cuvintele si laudele ce li s'au adresatu loru.

Natiunile ajungu mari prin mari lupte si prin dureróse suferintie.

Se ne otielimu déra toti in amintirea trecutulu; se lucramu mana in mana, ánima langa ánima, toti cati ne iubim tiér'a, pentru cá, la tempu, se fimu la inaltimea asteptarii lumii, se ne facemu demni de viitorulu ce ni se cuvine si pe care l'amu castigatu prin luptele de pe campiele Bulgariei.“

Literatura si recensii de carti.

Ratiuni grele ne inpunu datorintia de a ne ocupa mai in adinsu de lucrarile literarie care esu in limb'a nóstra nationale. De altumintea rubric'a literaturii este prevediuta si in program'a acestui diariu, formulata din inceputulu activitatii nóstre. Ne-amu propusu intre altele, a face recensii mai multor carti, din câte esu succesive la lumina. Dara si recensentele scápata adesea, chiaru si fóra voi'a sa, pe terenulu criticiei. Pentru casuri de acestea premitemu aci unele conditiuni, a caroru implinire o cerem noi dela o carte scrisa bine romanesc. Acelea sunt dupa noi:

1) Cunóscerea nu numai a limbei materne romanesci, ci a limbei nationale romanesci. Fóra cunóscerea dictionariulu intregu alu limbei, numai cu limb'a materna, invetiata in familia, in comuna, sau fia si in una provincia intrega din cele locuite de romani, nici-unu scriitoriu nu va merge departe, nici chiaru in casu candu ar cunóscé alte diece limbi straine; acela póte se scria bine in ori-care alt'a, numai romanesc n'u. 2) Observarea de rigóre a tuturor regulor gramaticali a le limbei nóstre, asupra carora nu mai incape nici-o disputa intre philologii nostrii cei competenti. Nu este omu in Europ'a, fia acela din ori-ce natiune, care se póta vorbi si scrie corect in limb'a sa nationale, daca nu o va invetia inadinsu si inca cu anii intregi. D-dieu si natur'a nu a voitu se faca numai cu noi exceptiune, nu ne-a datu privilegiulu de a vorbi si scrie corect, fóra a ne invetia tóte regulele limbei. Pentru cei ce invétia limb'a, cele mai multe dificultati orthografice disparu de sinesi, apoi fia aceea etimologica ori fonetica, totu atáta; diferentia e numai, cá phonetismulu seduce la lene, la nepasare, la neinvetiarea limbei, la cadere in ignorantia grósa, precum vomu arata de aci înainte in esemple numeróse. 3) In tóte limbile sunt exceptiuni, in unele fórté multe. Sunt si cestii gramaticali nedecise, despre care dicu gramaticii: Sub iudice lis est, adeca sunt casuri, in care incape discussiune, pana ce urmédia vreo invoire, cum amu dice, conventiune. In casuri de acelea scim se fimu cátu se póte de toleranti. 4) La intrebuintiarea cuventelor straine, barbare, schimositórie de limb'a nóstra, vomu reflecta in tóte casurile, in care avem cuventele nóstre curatu romanesci, vechi, cunoscute la tóta natiunea, sau la parte mare din trena, ori restabile din limb'a classica cá de ani 30 incóce si astadi usitate atátu la cei mai bunii scriitorii ai nostrii, cátu si in legislatiunea romanesc, in actele publice, in traductiunile mai noue ale cartiloru sacre. 5) In cátu pentru orthographia, dupace

scimu, cá lupt'a cea mai ferbinte a phonetistiloru e indreptata asupra celei academice, pe care inse multi nici cá o au vediatu cu ochii, o reproducemu aici inadinsu asia precum se stabilise ea in modu provisoriu in sessiunea din a. 1869 si se publicase atátu in Anali, cátu si in carticica separata, alaturea cu statutele si regulamentele societatiei academice. Regulele generali ale acelei orthographii sunt numai cinci, sub care se adaoga unele esceptiuni. Cumu se póte numai cu 5 regule? Cerce ori-cine si se va potea, indata ce va fi invetiatu bine gramatic'a limbei sale. Cerce inse ori-ce germanu, orice francesu, se'si scria limb'a nationale corect, dupa-ce va fi invetiatu cáte 90 pana la 100 de regule, si dupa-ce 'lu voru fi indopatu cu sute de esemple de asia numita analogia. Ce e dreptu, pentru incepetori aru incapea si la noi vreo treidieci de regule; dara apoi capu secu ar mai fi acela, care nici cu atátea nu ar invetia se scria corect romanesc. Acésta cestiune inse remane rezervata pentru alta ocaziune. Aci urmédia orthographi'a provisoria a societatiei academice.

„Modu de scriere

pentru publicarea annaliloru si altoru lucrari alle Societatiei Academice Romane.

(13 Septembre 1869.)

1. Litterele *d*, *t*, *s* înainte de *i* perdu sunetulu propriu, scambandu-se in sunetu accidentale.

Elle, si in acestu casu, se scriu fóra cedille.

Unde aceste trei littere înainte de *i* isi conserva sunetulu propriu, caus'a este cá *i* nu e originariu, prin urmare se substitue *e*.

Pucinele esceptiuni se considera ca sporadice, si vorbele straine, cá unele ce nu se supunu regulei luate d'in firea limbei române.

2. Pentru semnarea sunetulu propriu allu litterorlu *c* si *g* înainte de *e* si *i* se intercaledia litter'a *h*.

3. Duplicatiunea in cuventele compuse prin prepositiuni, se admite pretotendenea, unde se duplica in limb'a latina.

Remanu neduplicate cuvente cá: *summittere, aventare, ajutare, amanare, omorire, etc.*

Asemenea remanu neduplicate vorbe cá: *atunci, afóra, acestu, etc.*

Duplicatiunea lui *l* si a altoru consonanti la mediloculu cuventelorlu, se admite acolo, unde se duplica si in limb'a latina.

S nascutu d'in *x* intre doue vocale incó se duplica; déro *x* înainte sau dupo consone se inlocuesce cu unu singuru *s*, precumu: *desteritate*; éro in cuvente straine sau de origine greca inco ne vulgarisate, se conserva *x*.

Duplicatiunea la intonarea cuventelorlu nu se admite.

4. Cuvinte cá *ghiaçia, façia*, si altele asemenea se scriu cu *c*, si nu cu *t*.

In cuvente cá *potentiosu, cuvientiosu* si altele, *t* suna ca *c* înainte de *e* sau *i*.

Litter'a *z* se admite in cuvente straine, precumu: *zodiacu, zoologia, zelu, etc.*

In terminatiuni cá *lucrediu, incredintiediu*, se admite *di*.

Litterele *y*, *ph*, *th*, si *ch*, se admittu numai in cuvente straine si ne vulgarisate incó.

5. Se admite intrebuintiarea accentelorlu: acutu (*´*), greu (*˘*) si circumflessu (*ˆ*) si anume:

a. Accentulu acutu se pune la verbe in infinitivu, precumu: *a laudá, a vedé, a audí, etc.*

Si in imperfectu, precumu: *laudá, vedé, audí, etc.* La substantivele prelungite, precumu: *domni'a, soci'a, etc.* si in cuvente cá: *légana, móre, etc.*

b. Accentulu gravu se pune la perfectulu verbeloru de a II, III si IV conjugatiune, precumu: *tacé, facé, audé, etc.*

Precumu si la perfectulu da I-a conjugatiune, ca: *laudá, etc.*

Asemenea si in cuvente ca *párti, càrti, bunetati, etc.*

c. Accentulu circumflessu se pune la sunetele nasali, ca: *atátu, cátu, ántáiu, calcáiu, capetaiu, etc.*

d. Apostrofulu se pune la *a*, ca articlu, precumu: *mam'a, cas'a, etc.*

Acestu modu de scriere este provisoriu si numai pentru societate, penó la devinitiv'a stabilire a orthografie limbei române.“ (Va urmá.)

Post'a redactiunei.

Din districtulu Naseudului, 8 Decembre. „Oberservari la corespondenti'a publicata in diariulu „Osten“ din 24 Nov. Nr. 47 de M. H. curatoru primariu alu bisericeii din St. Giorgiu.“ Rogamu pe dn. corespondente, cá se binevoioasca a se acomoda usulu adoptatu in tótapres s'a europena, de a cerca cu publicari de natur'a acesteia, fia cá respunsu ori replica, fia cá simple observatiuni, mai antaiu in diariulu in care a esitu articlulu ori corespondenti'a ce voiesce se combata, si numai dupa ce i s'ar refusa, se cerce airea, éra in casulu de facia cu atátu mai virtosu, cá publiculu oricarui diariu scrisu in limb'a nóstra difere fórté multu de publiculu unui diariu germanu. Preste acésta, ne permitemu a'lu reflecta la unele espresiuni fórté tari, care de si voru fi coprindiendu curatulu adeveru, adrestate acelorlu doue persóne, totusi anume aici in Transilvani'a, aru provoca cu mare probabilitate procesu de pressa.

Borodulu mare, 10 Decembre. Erórea de siguru este la una din expediturele postei. Eca tocmá a cumu citim in diariile din B. Pesta unu esemplu minunatu. Pe una epistola adresata la Brasiovu (Brasso, Kronstadt) stete insemnatu: Brasso ismeretlen! Apoi daca o cetate cu 28 mii de suflete e necunoscuta dlui speditoru, ce vomu dice de localitati cu 2—3 mii?

Eu fara a a me teme ca faptele me voru da de minciuna, cutesu a afirmá, ca: déca si pentru Transilvani'a s'ar aduce o lege electorala drépta, déca s'ar introduce numai cea din Ungari'a, — Romanii transilvaneni nu s'ar mai retrage.

Nu me mai estindu si asuprá altoru cestiuni, cà-ci precum diseiu, nu este aci loculu, ci cu durere constatesu: ca pe càtu cunoscu eu poporul romanu, si credu ca'lu cunoscu bine, acel'a a ajunsu déjà la atàta, încàtu elu tiene ca: nimicu nu mai are de pierdutu. O stare acésta Dloru! ce nu si-o póte dori nici unu statu, si carea nu dovedesce tocma tari'a statului nostru, — si cu atàtu mai vertosu atunci candu din tóte partile se afirma, ca nemultiamirea este generala la tóte popórale Ungariei.

Dreptu aceea, vediendu ca prin politic'a atàtu esterna càtu si interna a guvernului s'a inauguratu o directiune periculósa pentru patri'a nóstra, proiectulu de adresa prezentatu din partea comisiunei de 21, de órece acela pe langa tóte ingrigirile sale, dupa interpretatiunea ce i s'a facutu invólve in-credere guvernului — nu'lu primescu de basa pentru desbaterea speciala. (Dupa „Telegr. romanu“.)

Transilvani'a.

Sibiiu, 17/5 Dec. Ninsórea ce vení de câteva dile incóce, acoperi bine semenaturile de tótna, care era prea frumóse, cá se nu suferé de gerulu ce á si urmatu si inca cu venturi tari.

Universitatea natiunei sasesci isi terminá lucrurile sale anuale abia dilele acestea. Ele asta-data n'au fostu insocite de atàtea discussiuni odióse si chiaru certe, cá in anulu trecut. Siedintie s'au tinutu pucine, cu atàtu s'a lucratu inse mai multu in comisiuni. Dupa ce acelu corpu nationale fu spoliatu prin legea ungréscá de orice activitate politica, sfer'a lucrarilor sale se marginesce mai multu numai la afaceri economice si scolastice, la administrarea veniturilor anuale care in comparatiune cu veniturile altoru nationalitati, scóle si biserici sunt fórté frumóse, cà-ci ele ajunge aprópe la 160 mii de florini v. a. pe anu. Din acelu venitu se dau de càtiva ani incóce, cu dreptulu concivilitatii, la scólele romanesci din Brasiovu câte 5000 fl., la cele ungresci (calvine) din Orasthi'a (nemt. Broos, ung. Sz.-Város) 3000 fl.; éra acuma s'au mai preliminatu si votatu in budgetu câte 1000 fl. pe anu cá ajutoriu la scólele confessionali romanesci din S.-Sebesiu si Orasthi'a.

Prin documentulu de donatiune din 22 Augustu 1850 Nr. 1280, confirmatu in urmare prean: mandatu imperatescu de càtra ministrulu comiteles Leo Thun in 16 Augustu 1851, publicatu de càtra guvernulu provinciale transilvanu in 28 Aug. 1851 Nr. 20164 asia numit'a Universitate a natiunei sasesci, adeca corpulu seu politicu reprezentativu si administrativu, a datu tóta averea càta o avea adunata pana atunci, scóleloru sasesci de confessiune augustana. Venitulu anuale destinatu spre acelu scopu se urcá pe atunci la 50,000 fl. moneta conventionala. Pucinu dupa aceea universitatea saséscá s'a desfiintiatu, cá si mai multe alte institutiuni si asiedimente transilvane, bune cu rele, prin potestate absolutistica. La 1861 universitatea cá corpu politicu a reinviatu, pentru-cá prin sisthem'a dualistica se fia sugrumata din nou. Daca patricianii sasi betrani de pe la 1850 aru fi fostu pe atàtu de prevedietori, pre càtu s'au aratatu despretiutori càtra romani; daca ei aru fi voitu se intielega càtu de pucinu concivilitatea si interesulu propriu de a se avé bine cu romanii, aru fi potutu scapa si ei si noi de multe rele si urgi. Astadi veniturile acelea sunt multu mai mari decàtu inainte cu 28 de ani. In anulu 1877 trecea de nu ne insielamu, preste 167,000 fl. v. a. Bine facu compatriotii nostrii sasi, carii stau astadi in capulu mesei, cá sunt mai concilianti decàtu cei vechi. Fia siguri cá romanii sciu se apretiedie acésta tinuta. Romanii din Transilvani'a au scosu, si ei din pungile proprii de ani 28 incóce departe preste 4 milióne pentru biserice si scóle, de ambele confessiuni, in mani'a totoruru sarcineloru si greutatiloru, a miiloru de processe urbariali si de aparari contra rapacitatii unoru classe de ómeni. In càtu pentru relatiunile saso-romanesce, sciti bine, cá ei au disputatu totu-deauna de jure, la care li s'a respunsu mai inainte camu de regula prin espressionea insultatória de comunismu, prin care inse spiritele se irritá preste mesura. Pareni-se cá primatii sasi de astadi au inceputu a'si dice siesi: Non semper quid juris, sed et quid consilii. Fórté bine facu. Serbii din Ungari'a i-au luat pe de inainte. Caus'a era analóga. Serbii au disu: Se curmamu certe. Vreti atàta? Din milióne sute de mii? Romanii s'au indestulitu cu pucinu si pacea s'a facutu.

Din lucrarile consiliului municipale (numitu pe airea cu terminu fórté prostu comitatu comitatensu) alu comitatului Sibiiu, adunatu dilele trecute, pe langa alte afaceri curente care s'au pertractatu acumu cá si alta data, merita a fi relevate suplicele comunelor care au cerutu asia disa relaxare de contributiune directa la statu, din cauza mai alesu, cá unii locuitori au saracitu cu totulu. Relaxatiunea ceruta de càtra comun'a urbana Sibiiu pentru saracimea din trena, trece preste 10 mii fl. Intru altele afacerile comitatului se afla in regula, in cancelariele sale sémena cá e disciplina si punctualitate.

— Dela consiliulu municipale din comitatulu Clusiuului tinutu in cetatea Clusiu la 9 Dec. descriu in „Kelet“ pe largu aflamu intre altele, cá securitatea publica ar fi indestulatória, daca nu s'aru fi inmultitu casurile de tetinaria. Epitropi'a sau tutoratulu publicu, la care in Transilvani'a ii dicu cu terminu

prea curiosu Sca unu orfanal (pe care siedu orfanii?) sedria orfanale, comisiune orfanale, judecatoria de orfani (oh, oh!), in Clusiu se afla in disordine infricosiatu. In capital'a Clusiu, disordine?! Apoi se te mai miri de disordinea din satuletie coperite cu paia. Ból'a spurcata diphteritis s'a incubatu in 28 de comune, in care s'au escatu in Novembre 233 de casuri; 90 s'au vindecatu, 127 insi au moritu. In Octobre furi'a bólei a fostu mai mare, cà-ci a rapitu 215 vietii omenesci. Restantiele de contributiune in comitatulu intregu se aratara pe anulu acesta cu 162,142 fl.; dara noulu dn. inspectoru Stef. Gencsy stramatatu acolo de curendu dela Brasiovu, aflá cá acésta cifra trebe se fia multu mai mare, cà-ci densulu descoperi si la inspectoratulu de inoposite disordine si abusuri fórté batetórie la ochi.

Revista politica.

Prin rechiamarea ambasadelor rusescu dela Cabulu si o scrisóre autografa a imperatului Russei trimisa prin fiic'a sa duces'a de Edinburgh reginei-imperatese Victori'a se credea, ca relatiunile incordate, ce esistau intre Russi'a si Angli'a, se voru mai inbunatati. Dara acésta sperantia nu durá multu, pentru cá in dilele trecute ministrulu englesescu Northcote, declara in parlamentu, ca guvernulu englesescu a fostu amagitu prin celu rusescu, de órece reschiamarea ambasadelor rusescu din capital'a Afganistanului a fostu numai o stratagema, si ca acea rechiamare nu insemnésa, ca Russi'a si-au rechiamatu intrég'a sa missiune dela emirulu Sir Ali. Prin acésta ministrulu englesu a datu se se intielega, ca diferentiele si rivalitatile ce esistá déjà intre ambele guberne in Asi'a, nu au fostu delaturate, ci ca ele continua a durá, ceea ce se probésa mai bine prin inpregiurarea, ca guvernulu englesu nu numai ca n'au intreruptu actiunea sa militara in contra Afganistanului, ci se prepara atatu in Asi'a catu si in Europ'a pentru cá se fia gat'a fatia de ori ce eventualitati. Acestea nu sunt nici decum semne de o pace durabila si consolidata.

In acelasu tempu in Constantinopole agitatiea spiriteloru si conspiratiunile politice se paru a fi la ordinea dilei. D'abea se esilésa si se punu la recóre inscenatorii unei conspiratiuni candu politia secreta si pune man'a pe altii. Asia acuma s'au descoperitu o conspiratie, alu carei scopu era se fia detronarea actualelui Sultanu, inlocuirea lui prin fratele seu Rehad Efendi si inaugurarea unei politice nationale turcesci. In urm'a descoperirii, numitulu frate alu Sultanului fu internatu, éra complicitii sei, cari se recutasera pana si din cerurile mai inalte ale armatei si ale marinei, intre cari celu mai insemnatu si mai temutu a fostu Mahmud Damad pasia, au fostu parte esilati la Tripolis, parte inchisi. Aceste conspiratiuni permanente si acele repetite revolutiuni de palatu sémana fórté multu cu convulsivunile de agonia ale unui moribundu. Gratia tractatului dela Berlinu, consiliulu doctoriloru-diplomati au ingrijitu, cá prin drasticele medicamente pe care le au aplicatu in tractamentulu morbulu de care suferé „barbatulu bolnavu“, agonia lui se nu durese prea peste mesura multu.

Nu pucinu va contribui la desvoltarea ulterioara a lucrarilor in Orientu si critic'a situatiune interna a Russei, care numai normala nu se póte numi. Acolo intrég'a societate se afla intr'o fierbere si fremetare convulsiva, pe care guvernulu autocratu alu albulu Tiaru nu o mai póte infrená. Pentru cá se póta amaná amenintatúra revolutiune de care nu va scapá, elu va fi necessitatu se i deschida o resulfatóre prin resbóie esterne, in tocmai asia cá si Napoleonu III in Franci'a. Cá Russi'a nu mai voiesce si cá chiaru se voiesca, nu mai este in stare se repasiésca dela actiunea inceputa in afara, ne o probésa repetitele demonstratiuni politice ale studentiloru, precum si dese atentate comise asuprá celoru mai inalti functionari ai statului. Ori càtu de iubitoriu de pace ar fi imperatulu Russei, si ori càtu de intensiva ar fi pressiunea ce o exercitésa cancelariulu Prusso-Germaniei pentru delaturarea principelui-cancelariu Gorciacoff dela regimulu statului rusescu si inlocuirea lui prin comiteles Siuvaloff, totusi vediu ramu, ca indata dupa sosirea principelui Gorciacoff la St. Petersburg, imperatulu i ordona si-lu insarcina de nou cu conducerea afaceriloru streine ale imperiului, dandu astfelu desmintirea cea mai formalá tuturoru aceloru sciri, care se colportau cu deosebire din partea organeloru oficióse ale cancelariului din Berlinu, despre disgrati'a in care ar fi caditu cancelariulu rusescu.

In Prusso-Germani'a incatusiata si innadusita prin dictatur'a cancelariului de „fieru si sange“, domnesce la aparentia o linisce sepulcrala.

Ministeriulu Cairoli din Itali'a neobtienendu maiortatea cu ocaziunea unei votari in camer'a deputatiloru, si-au datu demisiunea, care a si fostu primita din partea regelui. Pana la denumirea noului cabinetu, celu demissionatu este insarcinat cu gerarea provisorie a afaceriloru. Se afirma ca cu formarea noului cabinetu ar fi fostu insarcinat d. Depretis, care probabilu ca va dissólve parlamentulu actualu, compusu din elemente fórté eterogene.

Atàtu scirile oficióse, precum si corespondentiele publicate, pe care le cetimu in diariile din Romani'a despre mersulu si decurgerea ocupatiunei Dobrogei, sunt inbucuratóre. Armat'a romana, precum si autoritatile romane sunt primite si salutate in modulu celu mai prevenitoru si amicabile. Numai bulgarii sunt busumflatu. Dara ei din fericire formésa minoritatea poporatiunei din Dobrogea si asia nu le remane alta, decàtu se arate pumnulu, firesce ca numai la spatele romaniloru. Nu va trece multu si speramu, ca se voru inblandi si ei, precum s'au inblanditu turcii.

La noi in „imperiu inprobabilitatiloru“ poporale se astépta la vre-o noua surprindere politica. Celu pucinu barometrulu politicu este departe de a anuntia tempu seninu si constantu.

Hygien'a poporala.

Morbulu dyphtheritis.

(Urmare si fine.)

Regulele de precautiune. Pentru incungurarea infectarei morbulu este de lipsa instruirea prunciloru la gargarisatu si cá se-'si tiena gur'a in curatieni'a cea mai mare. — Pentru aceea in tempuri epidemice e consultu cá pruncii se gargarisese de mai de multe ori pe di apa curata mestecata cu vr'o 10—15 picuri de ocetu de vinu séu de ocetu aromaticu. — Conditieuna principala este separarea morbosiloru de catra cei sanetosi, departarea acestoru din urma din cerculu familiaru unde s'a ivitu morbulu, asia incatu pruncii sanetosi se nu vina in atingere nice cu bolnavulu nice cu persónele cari se afla in cas'a inficiata, pentru ca dupa cum amu amintitu, materi'a inficietóre se transporta si prin vestminte si alte obiecte din jurulu bolnavului. Cea mai stricatiósa si mai buna ocaziune pentru latirea morbulu este serbarea privegiuriloru si sustienerea pomenelor intru pomenirea reposatului de dyphtheritis. — Tóte sunt datini, cari déca s'ar delaturá, morbulu totudéuna ar remanea localisatu. Cu dorere inse trebe se marturisimu, ca astfelu de datini in fórté multe casuri isi afla partinire nu numai la poporul simplu, caruia lipsindu'i sciinti'a nu-i se póte inputa, dar' si la unii preoti, cari póte din punctu de vedere alu interesului personale se incumata a se esprimá chiar publice, ca morbulu nu e lipiciosu. — Slaba si falsa este acésta presupunere, de a se indoi de asia ceva ce s'a probatu nu numai prin specialisti dar' si prin experientia publica.

Pentru a le potea probá acestora insusirea lipiciósa a morbulu aducu numai unu esemplu ce sa intemplatu in 1877 in comun'a Nimigia ungréscá cu soci'a primariului, carea in ultimele momente ale prunculu ei bolnavu, sarutandu'lu a 4-a di s'a bolnavitu si densa de dyphtheritis. — Asemenea s'au intemplatu si la unu altu omu in comun'a Salv'a. — Cumca morbulu prin regulele polititiane sanitare intreprinse si introduse se póte localisá, am observatu din aceea, cá unde mi-a succesu a duce in deplinire regulele de separare, totudéuna resultatulu a fostu, ca morbulu nu s'a estinsu mai departe. — Asemenea m'amu convinsu despre resultatulu favoritoru si in a. c. in opidulu Rodn'a vechia, unde de vreo 3 ori a eruptu acestu morbu si pentru delaturarea serbarei pomenelor si a privegiuriloru am intrebuintiatu si forti'a de gendarmi, urmare a fostu cá morbulu nu s'a estinsu. Sciindu-se caus'a morbulu, prim'a datorintia este a tienea in delaturare tóte midiulócele favoritórie pentru desvoltarea lui, prin urmare este fórté recomandabilu ingrigirea de quartire uscate, curate si sanatóse, aerisirea si curatieni'a acestora, ceea ce este cu multu mai preferitóre de catu stradani'a de inventiuni de medicamente sigure pentru vindecarea bólei. Déca inse pe langa tóta atentiunea nu s'a potutu incungur'a inficierea, prim'a datorintia ar fi elocarea bolnavului in unu cuarthiru corespundietoru, care contribue fórté multu la decurgerea favoritóre a morbulu. — Pentru a moderá si inpedecá latirea inflamatiunei locale e buna, aplicarea cataplasmelor reci cu ghiatia, prin udarea unui stergaru in ap'a cu ghiatia, care apoi trebe storsu bine si infasiuratu in giurulu grumadiului si totu la 5—10 minute schimbatu cu altulu. — Ghiati'a se póte inlocui si cu apa sarata. Se póte folosi ghiatia si inlauntru prin inghitire in bucatiele mici. La prim'a ivire a morbulu potemu inpedecá estinderea lui acolo, unde se arata puncte singuratece albe pe membran'a tonsileloru, prin tousiare cu lapis infernalis. Cu deosebire form'a spuria de dyphtheritis e aceea, care prin tousiare de vr'o 2—3 ori se vindeca. — Unde asudatulu de inflamatie s'a estinsu, tousierea nu numai cá nu folosesce dar' si strica fiendu-ca prin acésta se maresce inflamatiunea. In acestu casu ne vomu sili a moder'a inflamatiunea prin solutiuni adstringente, spre care scopu e de folosu Tannin 4 grame si apa destilata 4 grame, in care solutiune trebe inmuiatu unu penelu micu de scama séu una bucatica de burete legata bine pe vervulu unui osu de pesce cu care apoi trebe atinsu tóta partea acoperita cu esudatulu de inflamatiune, de 3—4 ori pe di. La pruncii mai mari cari potu gargarisá, se se dea Tannin 8 grame apa destilata 400 grame, din care solutiune se gargarisedie bolnavulu catu de adese ori, asia incatu punendu-se pe spate se tienea cantitatea luata in gura catu va fi posibilu, si gargarisendu éra si se-o scuipe afara din gura. Atunci candu prin mirosulu greu puturos din gura se póte presupune, cá partile inflamate, respective

esudatulu, s'au descompusu si intratu in gangrena, e corespundietoriu acid. carbolic. grame 4 si Glicerin grame 16, unsu cu penelulu in modulu amintitu; séu la pruncii mai mari in compositie: se se iee acid. carbolic 4 grame in apa destilata 400 grame, si alcohol 15 grame. Totu in acestu stadiu pentru inpedecarea gangrenei m'am convinsu despre rezultatulu bunu cu gargara compusa din apa de chlor grame 40, si apa destilata grame 400. — Afara de cele amintite e forte necesariu in sa dela inceputulu morbului a ne sili pentru moderarea febricitatiei mari, care contribue multu la decaderea puterii fizice a organismului. Spre acestu scopu e folositoare intrebuintiarea solutiunii de chinin in cantitate corespunditoare etatiei pruncului, dela 2—15 decigrame pe di. — Contra febricitatiei s'a recomandat in tempulu din urma si acidu salycilic, der' din parte mi nu me potu lauda cu rezultatu favorabilu dupa folosirea lui; prin urmare l'am folositu numai in forma de gargara in stadiulu primu alu morbului. In stadiulu reconvalescentiei, candu bolnavulu a slabitu si se arata simptome de anaemia, am folositu cu succesu Chinin cu feru carbonu sacheratu. Contra paralisei sensibilitatiei e buna electricarea; deca tempulu e favoritoriu, bolnavulu trebuie asediatu in aeru curatu intre arbori si nutritu cu mancari nutritive pr. lapte, oua, carne fripta si vinu vechiu si a. Recascigarea puterii fizice se pote ajunge si prin folosirea scaldeloru de apa rece, séu prin spalarea corpului cu apa rece.

Acesta este pe scurtu procedur'a de tractamentu facia cu morbulu descrisu, care deca se va aplicá cu tota diliginti'a in modulu prescisu, sunt siguru cá va avea rezultatulu celu mai favoritoriu.

In fine nu potu lasa fora amintire regul'a de desinfectare, carea este a se duce in indeplinire dupa repozarea si inmormentarea celor caduti victima acestui morbu, pentru-ca dupa cum am amintitu, parasitele infectatoare se sustienu mai multu tempu in localitati; pentru nimicirea acestora e de lipsa a se dispune curatirea casei prin varuitu si a se spala tote obiectele cu lesie tare. Vestmintele din giurulu bolnavului se se oparesca cu lesie si tiente mai multu tempu in aeru liberu, séu puse la una caldura mare, prin care se se nimicésca aceste parasite. — De cumva din unele motive e imposibile curatirea cuartirului, atunci celu pucinu se se afume cas'a cu puciosa, fiindu cu ferestriile si usiele inchise, si dupa acea se se aerésca bine.

Séu se pote dispune desinfectarea si prin stropirea casei cu solutiune tare de acid. carbolic. séu cu solutiune de calcaria chlorata

Stoica, medicu cercuale.

Sciri diverse.

(Decoratiuni). Diarele din Romani'a publica o lista lunga a aceluor domne, maice de pe la monastiri si domniore decorate cu crucea ordinului „Elisabeta”, care prin cautarea ranitoru séu bolnavilor ostasi romani, séu prin instalarea de spitale si ambulante, precum si prin diferite ofrande, au contribuitu la alinarea suferinteloru acestoru ostasi. Intre cele decorate aflamu cu deosebita placere si numele urmato-reloru domne de dincóde de Carpati si adeca: domnele Judita Macelariu; Hareti T. Stanescu; Emilia Ratiu; Zinca Romanu; Cirlea Eufrosina; Munténu Lucretia, Munténu Eugenia nasc. Aldulianu si Iulia Rotariu.

(Necrologu). In 29 Novembre st. v. a incetatu din viata la Bucuresti d-lu Nicolae Dunca, fostu consiliariu de curte. Inmormentarea a avutu locu in 1 Decembre st. v. la cimiteriulu Sierbanu-Voda.

„Resboiulu.”

(Necrologu). Aloisi'a Popu nasc. Rednicu, fii si fiiele sale: Juliu Traianu, Aloisia, Cornelia, Ioanu,

Coriolanu, asemenea socrulu: Gavriilu Rednicu archidiaconu onor. si protopopu romanu gr. cath. in Oradea mare; frate: Antoniu, cu soci'a sa Malvin'a Popu, afinii si afinele: Ana Rednicu cu sociulu seu Danilu Napoianu protopopu onor. si parochu in Bicsadu, Iuliu Rednicu cu soci'a sa Elen'a Popu, Dr. Iosifu Rednicu medicu cercuale in comit. Bihorului, Gabriilu Rednicu juristu, precum si toti consangeni cu ánima doioasa anuntia adormirea neuitatului sociu, respective a dulcelui loru parinte, ginere, frate, afinu si consangenu totudeun'a fierbinte iubitoriu, a lui Ioanu Popu, vicariu romanu foraneu episcopescu alu Maramuresiului, parochu in Vadu, etc., care dupa unu morbu greu, indelungatu in anulu alu 44 alu vietiei si in alu 20-le alu casatoriei sale ferice, in 10 a. l. cur. deminétia la 1 óra si-dede nobilu seu sufletu in man'a creatorelui seu.

Vadu, 1878 10 Dec.

In eternu memori'a lui se fia binecuvéntata!

(Serbare). Societatea de lectura a tinerimei romane dela gimn. sup. gr. cath. romanu de Beiusiu, petrunsa de sentimentele gatitudinei catra fericitulu episcopu Samuilu Vulcanu, fundatoriulu generosu alu gimnasiului, a decisu a serba neunitat'a memoria a ace-luia in 25 Dec. a. c. pe langa program'a urmatore:

1. „Bucuria” din gur'a lautariloru, executata de corulu instrumentalu alu tinerimei sub conducerea d. Augustinu P. Balasiu.

2. „Cuventu de deschidere” rostitu prin conducatoriulu societatiei d. Iuliu Papfalvai.

3. „Patri'a romana” executata de corulu vocalu sub conducerea d. Joanu Buteanu.

4. „Mihnea si Bab'a” balada poporala de D. Bolinteanu, declamata de stud. de cl. VIII Georgiu Morariu.

5. „Fiica de romanu sum,” executata de corulu instrumentalu.

6. „Biografi'a Episcopului Samuilu Vulcanu” pronuntiatu de stud. de cl. VIII Joanu Ecritianu.

7. „Funeralulu” executatu de corulu vocalu.

8. „Duces'a Paluchini” poesia de A. Muresianu pronuntiatu de stud. de cl. VIII Joanu Dudulescu.

9. „Canteculu ginte latine” de Marcheti, executatu de corulu vocalu.

10. „Canteculu ginte latine” in traducere latina de D. Fekete, declamatu de sud. de cl. VIII Pamfilu Ossianu.

11. „Canteculu ginte latine” in traducere francesu de Natalia Soutzo, declamatu de stud. de cl. VIII Grati-anu Flont'a.

12. „Canteculu ginte latine” in traducere italiana de Domenio Mutti, de stud. de cl. VIII Patriciu Popu.

13. „Asaltulu Grivitei” de Franz Lorenz executatu de corulu instrumentalu.

14. „Negru voda és Manoli vagy Az árgisi zárda” legenda de C Ács, pronuntiatu de stud. de cl. VIII Valeriu Miclea.

15. „Martha” opera de Flotow-Bayer, executata de corulu instrumentalu.

16. „Das Lied von der Glocke” poesia de Fr. Schiller, declamata de stud. de cl. VII Epifaniu Popesculu.

17. „Stefanu voda”, executata de corulu vocalu.

18. „Cuventu de inchidere” rostitu prin conducator. soc. d. Iuliu Papfalvai.

19. „Mersu nationalu” executatu de corulu instrumentalu.

Beiusiu 10 Dec. 1878.

Iuliu Papfalvai,

conduc.

Valeriu Miclea,

not. coresp.

La Nr. acesta e alaturatu unu suplementu.

Preturile cerealieloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

17 Decembre in Sibiiu:

Grâu, dupa cunalitati	1 hectolitru fl.	5.20—6.—
Grâu, amestecat	1 „	4.30—4.90
Secara	1 „	3.40—3.80
Papusiou	1 „	2.90—3.30
Ordiu	1 „	4.—
Ovesu	1 „	1.80—2.20
Cartofi	1 „	1.50—2.—
Mazare	1 „	5.—5.50
Linte	1 „	8.—8.50
Fasole	1 „	5.—5.50
Lardu (slanina)	50 Kilogram.	34.—
Untura (unsore topita)	50 „	28.50
Carne de vita	1 „	32—44
Oua 10 de		—25

Testimoniu.

Fiulu meu de siese ani Franciscu a suferitu optu septemani in tusa magarésca in asia mesura, in cátu me teamam cá nu cumu-va se se innece; intru ace'a a slabitu cu totulu si a fostu atátu de debilu, in cátu abia stá pre petiore. Atunci mi-s'a recomandat allopulu de plante de Schneeberg, si multiamita acestui midilocu minunatu, indata dupa intrebuintiarea primei sticle a mai incetatu tusa, dupa a dou'a sticle cautá bene afora copilulu, a venitu la putere si de atunci e deplinu sanetosu. — Si fetiorulu meu celu mai mare a scapatu in cátev'a dile, prein midiloculu acest'a, de o tusa mare si ragusiela.

Deci cu multiamita sincera estradau acestu testimoniu, pentru curarea rapede si miraculoasa a copiloru mei si dorescu cá acestu midilocu se devina cunoscutu si folositu in tote partile prein omeniea suferinda.

Platz, 6. Martiu 1855.

Anton Just.

Laurentiu Scheibenreif,

primariu.

Onorate Domnule!

Te rogu a-mi mai tramite cátu mai in graba inca 4 sticle dein renumitul D-tale Allopulu de planta, dupa folosirea aloru 2 sticle afu cá dorerea de pieptu si gatu, pre cumu si respiratiunea scurta se micioréza pre di ce merge, pentru ace'a me

adresezu astadata de a dreptulu la D-Ta, in sperarea de a capatá dein celu mai prospetu. Acludu 5 fl. m. c.

Cu tota stim'a se subséma

Heinrich Bock, chirurgu.

Münchret langa Ostrang, 23. Febr. 1859.

Testimoniu medicale.

Allopulu de plante Schneeberg este unu medicamentu forte usiuratoriu pentru doreri de pieptu, astma, hectica, tusa, cataru, si este de recomandat in casuri de astfelu de bóle.

Hohenmauth, 25. Ian. 1858. Dr. Feschl.

D-lui L. Cantily, apotecar in Graz.

Onor. Die! Folosindu in desiertu diferite midilóca pentru dorerea de pieptu, de carea suferiam greu de 2 ani, am cercatu si cu o butelia de allopulu de plante Schneeberg anuntiatu de d-ta, care se pote recomanda pe siguru la toti hecticii; pentru-ca, dupa intrebuintiarea celui d'antiau exemplariu amu sentitu usiorare, si dupa-ce am mai cercatu cu 2 sticle din acesta medicina minunata, sanetatea mi se restaurá pe deplinu. Multiamindu-si Dlu meu, din tota anim'a, remanu alu D-tale servitoriu cu totu obligatu

Graz, 3. Febr. 1857.

W. J. Pock.

Cursulu moneteloru in val. austr.

Vien'a, 16 Decembre

Galbinii imperat. de auru	fl.	5.57 cr.
Moneta de 20 franci	„	9.34 „
Imperialu rusescu	„	9.30 „
Moneta germana de 100 marce	„	57.70 „
Sovereigns englesi	„	12.— „
Lira turócsca	„	11.— „
Monete austr. de argintu 100 fl.	„	100.— „

Cursuri de Bucuresei in Lei noi (franci).

13 Decembre.

Obligatiuni rurali din 1864 cu 10%	l.	99.25 b.
Imprumutulu Oppenheim din 1866 cu 8%	„	102.— „
Obligatiune de imprumutu domiale din 1871 cu 8%	„	97.— „
Creditu fonciariu (hipot.) ruralu cu 7%	„	93.50 „
Creditu fonciariu urbanu (alu capitalei cu 7%	„	85.50 „
Imprumutulu municipale non (alu capit.) din 1875 cu 8%	„	96.50 „
Fondulu de pensiuni (per 300 l. a.) cu 10%	„	183.— „
Actiunile caliloru fer. rom. din 1868 cu 5%	„	35.90 „
Actiunile caliloru fer., prioritati din 1868 cu 6%	„	86.50 „

Dr. Nicolau Olariu

a deschisu cancelaria advocatuala in Sibiiu strad'a Poplacei mari (Quergasse) Nr. 25 etagiu primu.

(53) 3—3

Nr. 1052/1878.

(54) 2—2

Concursu.

La scól'a granitierésca din Cugiru langa Orasthi'a e de a se conferi unu postu de invetietorésca cu salariu anualu de 300 fl. v. a., cortelu si lemne de focu.

Acelea competente romane, care dorescu a obtienea acestu postu, conformandu-si petitiunile loru cu documentele prescise de lege, au a se adresa pana inclusive 28 Decembre a. c. st. n. la „Comitetulu administrativu de fondulu scolasticu alu fostiloru granitieri din regimentulu romanu I din Sibiiu.”

Deja in 16 si 17 Ianuarie

va avea locu tragerea a 86 Loterie a tieriei ducale de Braunschweig, atatu de bogata in castiguri, concessionata de statu si garantata. In scurtulu tempu de aprópe 6 luni vinu de a se decide 45,000 castiguri si unu premiu in sum'a totala de

11 miliónu 150,000 franci,

intre cari se afla urmatoarele castiguri si adeca in casulu celu mai favorabilu

= 450,000 marce =

mai departe		
1 á 300,000	1 á 25,000	61 á 5000
1 á 150,000	5 á 20,000	6 á 4000
1 á 100,000	12 á 15,000	107 á 3000
1 á 60,000	22 á 10,000	213 á 2000
3 á 40,000	2 á 8,000	523 á 1000
3 á 30,000	4 á 6,000	etc. etc.

Precum s'au ficsatu de catra gubernulu ducalu pretiulu pentru classa I este;

1 intregu losu originalu 20 franci
1 jumetate „ „ 10 „
1 patraru „ „ 5 „

Aceste losuri eu le espedesu promptu, tramitiendumi-se pretinlu loru in anru, note, timbre postale etc. Ori-ce comanda fie ea ori catu de mica va fi efectuata promptu si catu mai bine si voi alaturá gratis pre langa ori-ce comanda planulu oficiosu publicatu din partea Directiunei Loteriei ducale, precum voiu tramite catu mai in graba si banii castigati si rezultatulu obtinutu dupa ce se va fi facutu tragerea.

Firm'a mea, ce esista deja de 26 ani se bucura de unu norocu deosebitu, de órece afara de multe alte castiguri mari, conformu probeloru oficiose dela 1871 in colect'a mea principala au cadutu de trei ori premiulu de 254,000, 183,000, 182,400, si in a 85-ae loterie terminata acum de curendu am platitu mai multe „Castiguri principale” in Romani'a. Me simtiu deci indreptat'u a considerá colectur'a mea de recomandata cá cea mai norocósa si invit'u a mi se tramite comande catu mai curendu, cu atatu mai vertosu ca numerulu losuriloru este marginitu. Se se grabésca deci ori cine a participá la acesta loterie mare si bogata de castiguri.

J. Dammann,

colectorulu principalu autorisatu de catra gubernulu ducalu.

(55) 1—6

Hamburg, 43 Zeughausmarkt.

Morburi de pieptu si plumani

de ori-ce natura se curéza siguru prin

Allopulu de plante Schneeberg a I. Wilhelm pregatitu dapa prescrierea medicului, si se capeta de la Franz Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen. Suceulu acest'a s'a doveditu de bunu pentru dorerile de grumazu si pieptu, grippa, ragusiela, tusa si troгна. Multi cumperatori marturisescu, ca numai suculu acestui-a au a-si multiamí somnulu placentu.

Excellentu este suceulu acest'a, cá preservativa pe tempu neguros si aspru.

In urm'a gustului forte placutu copiiloru este folositoriu, celui-ce suferu de plumani inse, o trebuintia; cantaretieloru si oratoriloru cont'ra vocii inchise séu ragusiela, unu midilocu necesariu.

Multime de atestate confirma cele de susu: Cea mai clara dovéda despre effectulu extraordinariu alu acestui sucu este, ca cons. de curte de d. prof. Oppolzer, rectorulu magn. la universitateá c. r. din Vien'a, ilu folosesce cu celu mai bunu succesu in spitalu, precumu si la persóne private.

Asemene s'a aflatu recomandabilu si s'a prescisu adese suceulu acesta de multi alti medici indigeni si din strainatate.

Pentru dovedirea celoru afirmate reproducemu urmatoarele scrisori recunoscutóre: